

## Franckesche Stiftungen zu Halle

**Joh. Andr. Qvenstedii, SS. Theol. D. & Prof. Publ. Ordin. in  
Acad. Witteberg, Ethica Pastorum, & Instructio Cathedralis,  
sive Monita, Omnibus ac ...**

**Quenstedt, Johann Andreas**

**Wittebergæ, 1708**

**VD18 13565508**

XXXV. Beneficentiam & Liberalitatem ergà Egenos exerceat.

---

### Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

### Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-213082

& confer Espenœum Com. in 1. Tim. Digress.  
lib. II. cap. XV. de Clerico turpi lucro.

## XXXV.

Beneficentiam & Liberalitatem erga  
Egenos exerceat.

Εὐχρηστικός.

SI lucra animarum sitimus, nulla magis  
Scompendiaria via, *beneficentiâ*. Hæc ani-  
mos facile expugnat, atqve devincit, quic-  
quid vult, copiosè perorat atqve persvadet.  
*Verus amor nullâ re paratur efficacius, quàm  
gratis & hilariter benè merendo de omnibus. Be-  
neficentia cicurantur & ad amicitiam alliciun-  
tur etiam immanet fera, inquit Erasmus lib. I.  
de Ecclesiast. pag. 704. Oper. Tom. V. Sic  
sentiant homines, se, non sua quæri. Gre-  
gorius ait lib. II. Pastoral. cap. 7. Egentis men-  
tem doctrina sermo non penetrat, si hunc apud  
ejus animum manus misericordie non commen-  
dat. Inopum causam Christus ipse agit,  
ut annotavit Basilius in Psal. XIV. Mutuat  
Jehova, qui largitur pauperi & retributionem  
suam reddet ei, Prov. XIX. 17. ἀνελπιστοσύνη &  
inhumanitas erga pauperes inter peccata ad  
coelos clamantia numeratur. Deut. XV. 9.  
Quantum itaqve potest Ecclesiæ Mini-  
ster, egentium habeat rationem & alienæ  
præ-*

præsertim suorum auditorum miseriæ subveniat. Gratosum inquam, sese exhibeat pauperibus, non solum benignis ipsos excipiendo & erigendo verbis, neque animo solum commiserante ærumnas & calamitates eorum expendendo, sed insuper etiam largâ manu egestati eorum succurrendo, cibum famelico ministrando, nudum vestiendo, extorrem suscipiendo, aut stipem quamcumque aliam erogando. In summâ, se totum exponat juvandis, sublevandisque omnibus necessitatibus patientibus, si non semper quoad effectum, saltem quoad affectum & animi propositum, cum non semper suppetat, unde liberalitatem exercere possit. Nam id demum est veri pastoris, trifariam pascere, sacrâ doctrinâ, sanctâ vitâ & subsidio corporali. Apostolus Tit. I. 8. vult Episcopum esse φιλάδον, de qua voce ita B. Gerhardus Loc. de Ministr. Eccles. §. 280. in fine φιλάδον, inquit, *amans bonos & amans bonum, posset hoc generaliter accipi de studio virtutis, sed quia subiungitur verbo φιλότιμον, ideo rectius videtur accipi specialiter pro eo, qui aliis lubens benefacit.* Lutherus vertit Gûthig. Sic Græcis ἀγαδὰ ποιῶν est, *beneficia in aliquem conferre, & ἀγαδοποιῶν ipsis sunt munifici & liberales.* LXX. *semel duntaxat usurpant Sap. 7. v. 22. est in Sapientia*

entia

*entia* τὸν αἰὸν φιλάγων, *Spiritus amans bonum.*  
*Sensus ergo est, quod Episcopus debeat esse bene-*  
*ficus, gaudens aliis benefacere.* Hæc ille. Huc  
 pertinet etiam, quam Apostolus I. Tim. III. 2.  
 & Tit. I 8. Ministris Verbi commendat, *Hospi-*  
*talitas*; Petrus I. Epist. IV. 9. ab omnibus Fide-  
 libus in genere requirit, ut sint φιλοξενοὶ εἰς ἀ-  
 λήθης ἀλλήλων γογγυσμῶν, *Hospitales invicem absque*  
*murmurationibus.* Ipse quoque S. Paulus ad  
 φιλοξενίαν omnes hortatur, Rom. XII. 13. Hebr.  
 XIII. 2. Locis verò jam citatis in specie illam  
 requirit ab Episcopis. Est autem φιλοξενία pro-  
 prie atque ex vi vocabuli, humanitas illa,  
 quæ præstatur ergà peregrinos & advenas.  
 Respicitque Apostolus ad consuetudinem il-  
 lorum temporum, quando non erant, ut ho-  
 diè apud nos & alias Gentes Europæ, publica  
 hospitia aut diversoria, simul etiam in eadem  
 voce speciatim respicit ad statum istius tem-  
 poris, quo hæc scribebat, quando propter  
 persecutiones cogeantur fideles huc, illuc  
 fugere & peregrinari. φιλοξενίαν ergò in Epi-  
 scopo requirit S. Paulus, ut scil. ipsius do-  
 mus sit peregrinorum, maximè verò pro-  
 pter Christum domo pulforum & in mundo  
 exulum refugium & receptaculum. Appo-  
 sitè Hieronymus in Epist. ad Titum; *Ante o-*  
*mnia, inquit, hospitalitas futuro Episcopo de-*  
*nun-*

nunciatur: Si enim omnes illud de Evangelio audire desiderant, Hospes fui, & suscepistis me. quanto magis Episcopus? cujus domus omnium commune debet esse hospitium. Et in Jur. Canon. distinct. XLII. in princ. Hospitalem Sacerdotem esse oportet, ne sit in numero eorum, quibus in judicio dicitur, Hospes eram, & non suscepistis me. Qui enim Apostolum secutus alios ad hospitalitatem debet invitare, quomodo hospitalitatis exhortator esse poterit, qui domum propriam hospitibus claudit. Concilium Parisiense jussu Ludovici & Lotharii Imp. celebratum lib. I. cap. 14. multis hortatur Præsules ad hanc virtutem, sic tandem concludens; Statuendum summopere Episcopis est, ut cum hospitalitatem subditis habendam prædicant, ipsi eam ante omnes primum factis adimpleant: Scil. ut quod verbis prædicant, operibus ostendant. Tom. III. Concil. pag. 779. edit. Venet. Imò Hospitalitas usque adeò ab Episcopis requirebatur, ut ab ea alieni, jure ordinari prohibebantur, ut est in can. unico Distinctione LXXXV. φιλόξενος verò est, non qui affectu tantum benevolo peregrinos & externos prosequitur, aut amat lingua, sed qui amat opere: i. e. qui hospitio excipit, humaniter habet, pro facultate juvat & fovet, esurientes reficit, sitientes potat, nudis vestimenta porrigit,